

ARCHEOLOGIENOTA

DWORP KERKSTRAAT (herwerking) (prov. VLAAMS-BRABANT)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bart BARTHOLOMIEUX,
Tina BRUYNINCKX, Lise
DEMEULEMEESTER

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2018B187

- **Aanleiding vooronderzoek**

➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (2018B187)

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (2018B187)

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat:

- het projectgebied archeologisch potentieel heeft. Het is gelegen op de flank van een droge leemrug, vlakbij een beek. In de omgeving zijn een aantal archeologische vindplaatsen gekend uit het neolithicum, de Romeinse periode, de middeleeuwen en de nieuwe tijd.
- de voorziene werken (een verkaveling met 21 woningen, een wegenis, een wandelpad, nutsleidingen- en cabines) zullen resulteren in een vernieling van het archeologische bodemarchief.
- het terrein de laatste eeuwen in gebruik was als landbouwgrond en er geen indicaties zijn dat de bodem verstoord is.
- het terrein mogelijk onderhevig is geweest aan erosie gezien de hoge erosiegevoeligheid van de bodem en de ligging op een helling.

De resultaten van het bureauonderzoek leverden onvoldoende informatie op om met zekerheid een uitspraak te doen over de af- of aanwezigheid van archeologisch erfgoed op het projectgebied. Verder vooronderzoek is dan ook noodzakelijk. Om de aanwezigheid en eventuele waarde van archeologisch erfgoed op het terrein correct te kunnen inschatten wordt een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.¹ Uit dat onderzoek moet blijken of een archeologisch vervolgonderzoek onder de vorm van een opgraving nodig is.

Om economische redenen dient het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. Indien de verkavelingsvergunning niet goedgekeurd wordt kunnen de

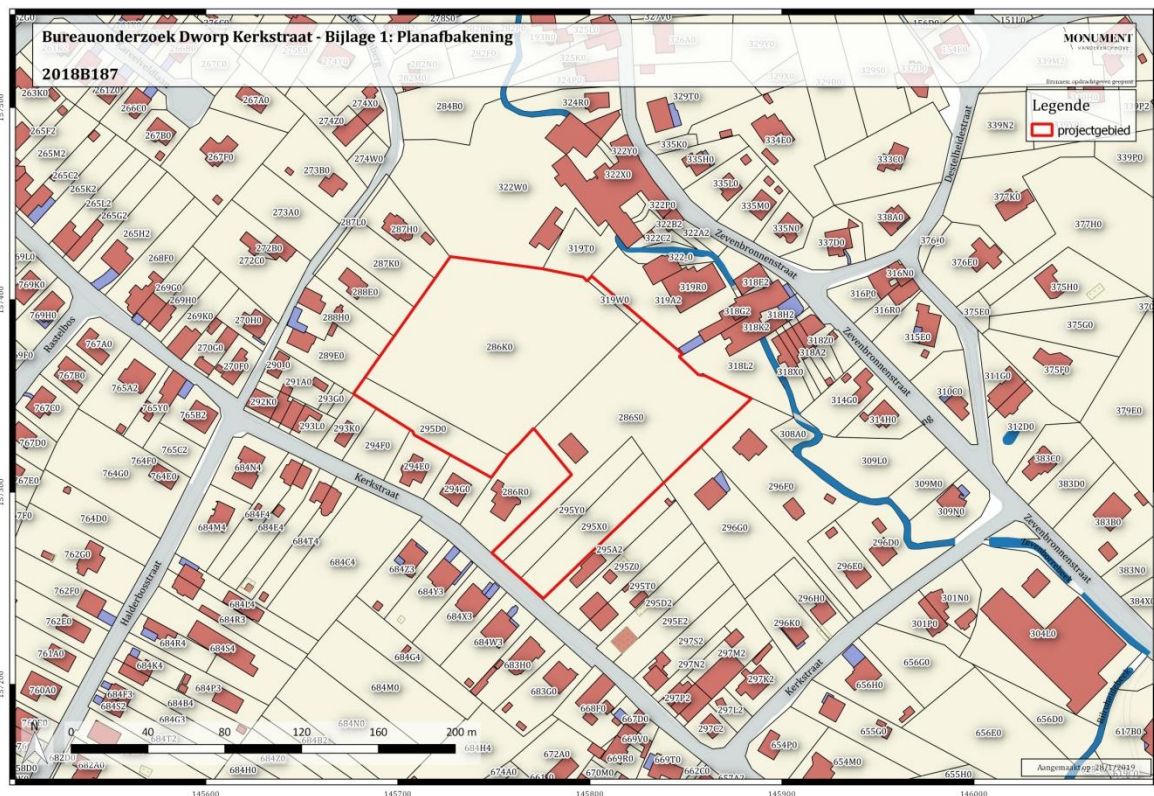
¹ De keuze voor deze onderzoeksmethoden wordt gemotiveerd in hoofdstuk 2.5. van het verslag van resultaten.

geplande werken immers niet doorgaan. De initiatiefnemer is op heden geen eigenaar van alle betrokken percelen binnen het projectgebied.

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan het proefsleuvenonderzoek moet voldoen.

• Planafbakening

De totale site heeft een oppervlakte van circa 1,7ha en dient integraal onderzocht te worden door middel van proefsleuven (percelen 286k, 286s, 295d, 295y, 295x en 319w).

Figuur 1: Kadasterplan met afbakening van het projectgebied, bijlage 1 (bron: geopunt.be)

• Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen weergegeven. Het onderzoek is succesvol beëindigd wanneer de vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Wat is de aard van de sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,...)?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?
- Wat is de bodemopbouw?
- In welke mate in het terrein onderhevig geweest aan erosie, en heeft dit een impact gehad op het archeologisch bodemarchief?
- Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een (goed bewaarde) steentijd artefactensite?
- Is er verder archeologisch onderzoek nodig in de vorm van een archeologische opgraving? Zo ja, specificeer.

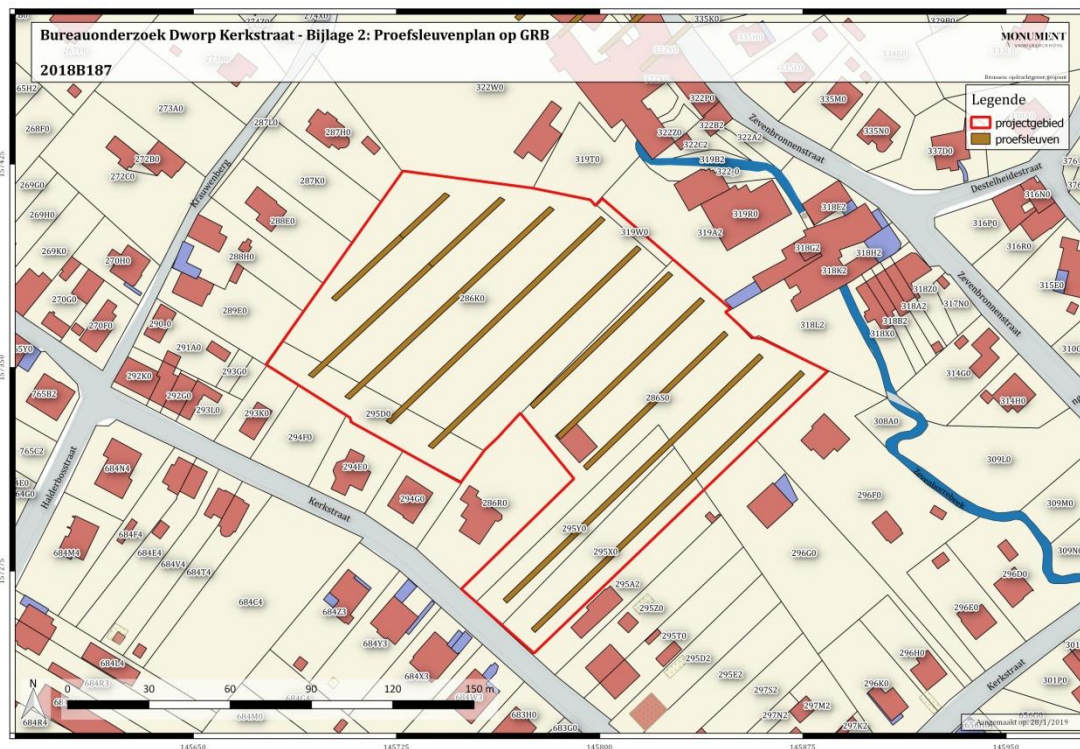
- **Plan van aanpak**

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied worden parallelle ononderbroken proefsleuven aangelegd over het volledige onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middelpunt tot middelpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en bij voorkeur georiënteerd in zuidwest-noordoostelijke richting, haaks op de helling van het terrein. Per sleuf wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein. Bijkomend worden waar nodig kijkvensters aangelegd om een beter zicht te krijgen op de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 12,5% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en kijkvensters. Op die manier wordt er een maximale info bekomen voor een minimale kost.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (zoals brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Er dient aandacht te worden besteed aan de lokale bodemopbouw en de mogelijke aanwezigheid van stenen artefacten in de bodem. Indien een goed bewaarde oude bodem wordt aangetroffen dient het vlak van de proefsleuf volledig geschaafd te worden zodat eventueel aanwezige steentijd artefacten gerecupereerd kunnen worden. Op basis hiervan kan beslist worden om over te gaan tot waarderende archeologische boringen.

Op figuur 2 wordt de inplanting van 10 proefsleuven voorgesteld. Deze zijn zuidwest-noordoost georiënteerd, haaks op de helling van het terrein. Indien van de vooropgestelde inplanting van de proefsleuven wordt afgeweken, wordt dit gemotiveerd in het verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek.

Figuur 2: Uitsnede uit GRB-kaart met aanduiding van het projectgebied en de aan te leggen proefsleuven, bijlage 2 (bron: geopunt.be)

Figuur 3: Uitsnede uit luchtfoto van 2018 met aanduiding van het projectgebied en proefsleuven, bijlage 3 (bron: geopunt.be)

• Gewenste competenties

Het veldwerk wordt uitgevoerd door minstens 2 gediplomeerde archeologen, die permanent op de site aanwezig zijn. Daarnaast wordt conform de Code van Goede Praktijk een aardkundige betrokken bij het veldwerk, deze dient echter niet permanent op het terrein aanwezig te zijn.

- ➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient zeker één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring te hebben met onderzoek op leembodems. Beide archeologen dienen te beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek in landelijk gebied. Minstens één van de uitvoerende archeologen moet beschikken over een ruime kennis betreffende grondsporen en vondstmateriaal uit de metaaltijden, de Romeinse periode, de middeleeuwse periode en de nieuwe tijd, alsook een basiskennis over vondsten uit de steentijd.
- ➔ Gedurende alle fases van het veldwerk dient een aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met leembodems.

- **Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.